

Quan el RUI sona

El Referèndum Unilateral d'Independència (RUI) ha entrat definitivament a l'agenda política catalana i podria ser el nou pas del full de ruta. La CUP hi està a favor, l'ANC el posarà a votació entre els seus militants i Junts pel Sí no tanca cap porta.

Reportatge d'Àlex Milian

L'autoria del RUI (Referèndum Unilateral d'Independència) és dubtosa, però sembla que el primer a fer-la servir és el periodista Arturo Puente, col·laborador d'*eldiario.es*, *Gara* i *Diagonal*, en una opinió al *Nació Digital* el passat 30 de novembre. No van passar ni quinze dies que l'eurodiputat de Convergència Ramon Tremosa feia servir la mateixa expressió en un altre article d'opinió sobre el referèndum d'Escòcia. L'un i l'altre arribaven a la mateixa conclusió des de camins diferents. Puente defensava un sistema que legitimés la declaració d'independència després de les plebiscitàries que havien donat un "resultat capritxós". El 27-S "no dona majoria suficient per llançar una DUI (si no ja s'hauria fet) però dona legitimitat, amb tota claredat, per seguir endavant amb el procés. Per resumir-ho –afegia Puente–: atorga un mandat clar de sobirania però no d'independència". En conclusió: "L'única sortida que continua el deixant de legitimació del procés és tornar al referèndum".

És a dir, "un referèndum unilateral d'independència. Un RUI, per descomptat vinculat per a les institucions catalanes, que permetria determinar,

primer, si efectivament hi ha la meitat més un dels catalans favorables a la independència, i segon, mostrar-ho a la comunitat internacional amb prou contundència per posar-lo en pràctica de manera unilateral just l'endemà".

Tremosa, per la seva banda, escrivia un article a propòsit les possibles conseqüències del *Brexit* sobre l'independentisme escocès. Recordava que Cameron només va acceptar la celebració del referèndum escocès quan Salmond n'havia anunciat la convocatòria i argumenta que, després de l'ajustat resultat, Londres no li tornarà a concedir un segon referèndum pactat. Tremosa explicava que, malgrat això, la primera ministra escocesa, Nicola Sturgeon, havia avisat que, si el *Brexit* guanyava a Anglaterra però a Escòcia, no, el referèndum es tornaria a convocar. L'eurodiputat de Convergència suggeria sincronitzar les agendes: "Així doncs, escocesos i catalans ens podem trobar a un any vista convocant un referèndum unilateral d'independència (RUI), sense pactar amb Londres i Madrid respectivament (i si el fem el mateix dia?)". També l'Elisenda Paluzie, professora d'economia de la Universitat de Barcelona, l'ha defensat en diversos articles i entrevistes des de començament d'any.

Posteriorment seria l'Assemblea Nacional de la CUP celebrada a Esparaguera la que apostaria pel RUI com a novetat del full de ruta. Però encara abans, a l'última tanda de compareixences de la Comissió del procés constituent, un dels convidats defensava una versió un pèl diferent del RUI com a pas més adient en el procés cap a la República Catalana. L'Antoni Abad Ninet, professor de dret a la Universitat de Copenhaguen (Dinamarca), faria servir el referèndum unilateral per ratificar la Declaració d'Independència: "S'ha de fer una declaració d'independència fonamentada en el 48 per cent dels ciutadans que van votar a favor de forces independentistes el 27-S i que van donar una majoria absoluta de diputats de partits independentistes. Això ja dona una certa aparença de legitimitat". Tot seguit vindria el RUI: immediatament després de la declaració, "el mateix dia

JORDI PLAY

s’ha de convocar un referèndum per ratificar aquesta decisió. Seria referèndum ratificatori com es va fer en alguns països europeus després de la caiguda de la Unió Soviètica. Si bé no és un requeriment que hi hagi un referèndum sobre la declaració d’independència, seria el més adient vista la mobilització popular que ha donat suport a la independència en els últims anys. És molt important que el referèndum es faci al mateix moment que la declaració perquè, com més temps donem a l’Estat, més temps tindrà per anar en contra de la constitució de la República Catalana”.

L’endemà mateix que el president Puigdemont anunciés que es presentaria a una moció de confiança al setembre, la portaveu de la CUP al Parlament, Mireia Boya, li feia la proposta del RUI per atreure novament al bàndol del dret a decidir el sector de Catalunya Sí que Es Pot: “El

referèndum unilateral, de fet, podria ser la síntesi per als qui reclamen que la gent s’expressi i alhora seria la resposta democràtica a un Estat que no tolera la democràcia dels pobles, obsedit a negar-nos la pròpia llibertat. Ens agradaria que els que defensen el referèndum pactat, quan vegin que no és possible cap pacte, s’acostin a la via democràtica unilateral i que ho facin en defensa de la democràcia, perquè serà l’únic camí que ens deixaran”.

El president Puigdemont no tancava la porta a aquesta opció tot i que es mostrava partidari d’un referèndum pactat amb l’Estat, ara que hi ha forces estatals que el defensen. Una altra cosa és que aquestes forces polítiques tinguin possibilitats de guanyar: “Si ara em demana quines expectatives tinc que sigui així –deia Puigdemont sobre la hipotètica victòria d’aquestes forces–, li diré que són poques, perquè temo molt que el que passarà a

les eleccions serà una repetició del que ja hem tingut aquestes anteriors eleccions del 20 de desembre. Si això no és així [si no guanyen aquestes forces] és evident que el camí que ha de recórrer Catalunya és el que decideix el seu propi Parlament i que el mandat de 2 milions de persones no està obligat a esperar o aturar-se pel fet que l’Estat espanyol es negui sistemàticament a plantejar la fórmula preferida per la majoria dels catalans, que és la fórmula del pacte i de l’acord i, per tant, del referèndum acordat”.

El mateix Ramon Tremosa, en resposta a EL TEMPS sobre el referèndum unilateral, es pronunciava en el mateix sentit: “No descarto res. Tothom sap que el referèndum és la millor solució per resoldre el conflicte però Espanya mai no el permetrà i, posats a buscar diferents alternatives, no podem descartar res”.

L’Assemblea Nacional Catalana (ANC) ha decidit sotmetre el RUI a votació entre els seus associats abans del 3 de juliol i molt probablement –tret que Espanya tingui un Govern que permeti un referèndum acordat– el referèndum unilateral serà clau en la nova negociació que, al setembre, faran JxSí i la CUP al voltant de la moció de confiança de Puigdemont.

En declaracions a EL TEMPS, la diputada de la CUP Eulàlia Reguant explica com van arribar a la decisió d’apostar pel RUI: “Després del 27S vam reconèixer que no es podia fer una DUI l’endemà mateix, perquè s’havien guanyat les eleccions però no s’havia guanyat el plebiscit. En aquell moment ja vam dir que calia trobar una fórmula per veure com es consolidava –o com comprovàvem– quanta gent donava suport a la independència; i també com s’aconsegueix la legitimitat a nivell internacional. A partir del moment que la DUI no es pot fer havíem de buscar un altre mecanisme per implementar-ho”.

Mesos després, l’Assemblea Nacional de la CUP ha decidit que la millor fórmula és el RUI. “És un pas –opina Reguant– que no vol dificultar l’avançament sinó consolidar el que has estat fent” I el full de ruta “no canvia tant”, diu Reguant: “Hi ha la va- →

Ramon Tremosa

Eulàlia Reguant

JORDI PLAY

→ riació que hi ha el referèndum, que no hi era abans –i que nosaltres plantejem per al febrer del 2017–, però es pot lligar amb la resta del full de ruta. Ja s'està treballant en les tres ponències de lleis bàsiques; s'ha d'avançar igualment en la construcció de les estructures d'Estat i en la llei de transitorietat jurídica perquè l'endemà del RUI es fa una declaració solemne o una declaració unilateral d'independència i necessites tenir aquesta llei preparada”.

Dues qüestions frenen el RUI a una banda i altra de la CUP. Pel costat de Junts pel Sí, i concretament de Convergència, Francesc Homs es demanava la setmana passada si el RUI no seria boicotejat pels partidaris del “no”. “Si em convencen que en un RUI els del ‘no’ participaran, endavant”.

Reguant creu que això “depèn de com es legítimi institucionalment i legalment el RUI. El 9N va ser un procés participatiu que era necessari, que va ser important i que va representar un punt d'inflexió,

però evidentment si tu li dius procés participatiu i no ho dotes de legitimitat i d'una legalitat: és clar que els del ‘no’ no hi seran. I hi haurà una part que ho boicotejaran tot sempre”.

L'altre dubte que planteja el RUI és precisament que les amenaces de l'Estat no l'acabin descafeïnant i convertint novament en un segon 9N: “La qüestió no és que es pugui fer perquè l'Estat espanyol ens doni permís. D'aquí ve l'adjectiu unilateral. Nosaltres ja fa temps que estem reivindicant que l'única via per a la independència és la unilateralitat. Al referèndum li dones l'estatus que li correspon, no només de paraula sinó també legalment, assumint que l'Estat el pot suspendre, impugnar, perseguir, el que sigui. Però això també passarà si hi ha una DUI. La DUI tampoc la reconeixeria l'Estat espanyol. És tracta d'aglutinar, sumar i guanyar un punt de legitimitat internacional. I d'incorporar aquesta gent que

ara parla d'un referèndum pactat –que vol un referèndum pactat– i que, per a nosaltres, és evident que el 26 de juny veuran que és impossible. Per tant, la unilateralitat és l'única manera que hi ha de sumar.”

La ruta de la CUP seria, doncs, RUI+DUI i després eleccions constituents i aprovació de la Constitució. Una mica diferent de la tesi d'Abad Ninet, que era DUI+RUI i després una declaració constitucional transitòria per al període de 10 o 12 mesos fins a la redacció d'una nova i completa Constitució. Ninet Abad diu que aquesta constitució provisòria és molt habitual en aquests casos i s'estranya que ningú no l'hagi proposat: “No entenc per què no es parla d'una declaració constitucional transitòria: una carta que té valor constituent de 10 o 12 articles tècnics que s'asseguren que el període transitori queda regulat en les coses bàsiques: drets de minories, drets individuals, etc.”. ●

Avancem junts

Port de Barcelona

Port de Barcelona, el primer *hub* logístic del sud d'Europa.